

طراح سوالات درس ششم و هفتم : رقیه (نیلوفر) محمودی وند بختیاری

سوالات قلمرو زبانی درس ششم

- ۱- در بیت «گفت: ای پسر این نه جای بازی است» بشتاب که جای چاره‌سازی است» به سوالات پاسخ دهید: ۰/۷۵
- الف) در بیت فوق چند جمله وجود دارد؟
ب) نقش دستوری قسمت مشخص شده چیست؟
ج) در بیت فوق پدر مجنون، از وی چه می‌خواهد؟
- ۲- در بیت «دریاب که مبتلای عشقم» آزاد کن از بلای عشقم» «م» در دو مصراع مشخص شده چه نقشی دارند؟ ۰/۵
- ۳- در بیت «چون رایت عشق آن جهانگیر» شد چون مه لیلی آسمان‌گیر» «چون» ها چه تفاوتی باهم دارند؟ ۰/۵
- ۴- با توجه به بیت «گرچه ز شراب عشق مستم» عاشق‌تر از این کنم که هستم» به سوالات پاسخ دهید: ۱
- الف) الگوی هجایی «شراب عشق» را بنویسید.
ب) در مصراع دوم چند مصوت وجود دارد؟ (فقط یک عدد بنویسید! نیازی به مشخص کردن وجود ندارد!)
ج) شراب عشق چه نوع اضافه‌ای است؟
د) قسمت مشخص شده در بیت فوق چه نقش دستوری دارد؟
- ۵- با توجه به ابیات به سوالات پاسخ دهید: ۱
- «آمد سوی کعبه سینه پر جوش» چون کعبه نهاد حلقه در گوش»
«گو یارب از این گزاف‌کاری» توفیق دهم به رستگاری»
- الف) نهاد مصراع اول بیت نخست کیست؟
ب) مصراع نخست بیت اول چند جزئی است؟
ج) بیت دوم از چند جمله تشکیل شده است؟

د) در بیت دوم نقش دستوری قسمت مشخص شده را بنویسید؟

۶- غلط‌های املائی را در ابیات زیر بیابید؟ ۰/۷۵

الف) حاجت‌گه جمله جهان اوست مهراب زمین و آسمان اوست

ب) می داشت پدر به سوی او گوش کاین غصه شنید گشت خاموش

ج) فرزند عزیز را به صد جهد بنشانند چو ماه در یکی محد

۷- در مصراع «گویند ز عشق کن جدایی» نقش دستوری قسمت مشخص شده را بنویسید؟ ۰/۲۵

۸- واژه «مؤذّب» چند مصوت دارد؟ ۰/۲۵

پاسخ سوالات تشریحی قلمرو زبانی درس ششم

پاسخ (۱)

الف) ۳ جمله (ب) مفعول (ج) می خواهد تا در جوار خانه خدا، طلب عافیت و نجات از این مصیبت (عشق لیلی) کند.

پاسخ (۲) «م» در مصراع مبتلای عشقم: فعل اسنادی «م» در بلای عشقم: مفعول

پاسخ سوال (۳) چون در مصراع نخست زمانیه و در مصراع دوم ادات تشبیه (حرف اضافه است)

پاسخ سوال (۴)

الف) (ش: صامت + مصوت کوتاه* را: صامت + مصوت بلند* ب: صامت + مصوت کوتاه) (عشق: صامت + مصوت کوتاه + صامت + صامت)

ب) ۱۰ مصوت (ج) ترکیب اضافی (د) مسند

پاسخ سوال (۵) الف) پدر مجنون (ب) دو جزئی (ناگذر) (ج) سه جمله (د) متمم

پاسخ سوال (۶) الف) محراب (ب) قصه (ج) مهد (پاسخ سوال ۷) متمم (پاسخ ۸) ۳ مصوت

سوالات چهار گزینه ای قلمرو ادبی درس ششم

۱) کدام گزینه در مرود «چون رایت عشق آن جهانگیر شد چون مه لیلی آسمان گیر» نادرست است؟

الف) تشبیه - استعاره - تناسب - کنایه

ب) جناس - تشبیه - استعاره - تناسب

ج) تشبیه - سجع - استعاره - کنایه

د) کنایه - تشخیص - تشبیه - تناسب

۲) در مورد بیت «می گفت، گرفته حلقه در بر / کامروز منم چو حلقه بر در» کدام گزینه صحیح است؟

الف) سجع - قلب - واج آرایی (ب) عکس یا قلب - جناس - واج آرایی

ج) تضاد - جناس - قلب (د) تشبیه - سجع - واج آرایی

۳) در بیت «آمد سوی کعبه سینه پر جوش چون کعبه نهاد حلقه در گوش» کدام گزینه صحیح است؟

الف) جناس - تشبیه - کنایه - تناسب (ب) تکرار - کنایه - تشخیص - تشبیه

ج) سجع - تکرار - تشخیص - کنایه (د) تناسب - سجع - کنایه - تشبیه

۴) در بیت «از جای چو مار حلقه برجست در حلقه زلف کعبه زد دست» کدام گزینه صحیح است؟

الف) تشبیه - تضاد - جناس - تشخیص

ب) تشخیص - تضاد - تشبیه - تکرار

ج) واج آرایی - تشخیص - تضاد

د) تشبیه - جناس - تکرار - تشخیص

۵) آرایه‌های «تشخیص - جناس - تکرار - تشخیص» در کدام گزینه وجود دارد؟

الف) چون رایت عشق آن جهانگیر شد چون مه لیلی آسمان گیر

ب) از جای چو مار حلقه برجست در حلقه زلف کعبه زد دست

ج) فرزند عزیز را به صد جهد بنشانند چو ماه در یکی مهد

د) مجنون چو حدیث عشق بشنید اول بگریست، پس بخندید

پاسخ سوالات تستی قلمرو ادبی

الف (۱) الف (۲) الف (۳) د (۴) ب (۵)

سوالات چهار گزینه ای درس ششم قلمرو زبانی

۱) کلمه «آبدارخانه» چند واج دارد؟

الف) ۸ (ب) ۹ (ج) ۷ (د) ۱۰

۲) الگوی هجایی کلمه «مسئله» در کدام گزینه آمده است؟

الف) ص-م-ص-ص-ص-ص-م (ب) م-ص-ص-ص-ص-ص-م

ج) ص-م-ص-ص-ص-م (د) م-ص-ص-ص-ص-م

۳) در واژه «دل انگیز» چند مصوت و چند صامت وجود دارد؟

الف) چهار - پنج (ب) دو - پنج (ج) پنج - شش (د) سه - شش

۴) الگوی هجایی واحدهای زبانی واژه‌های «وام - سیل - رمه - آش» به ترتیب با همه واژه‌های کدام گزینه منطبق است؟

الف) مال - دیده - رده - ناب (ب) پَر - درد - نامه - صد

ج) کارد - غیرت - گله - سرد (د) سود - رخت - گره - باد

۵) «و» و «ی» در چند واژه صامت می‌باشند؟

بور - ورود - یوش - سیراب - سیل - دوان - طوبی - فارسی - یمین - دریا - تواضع

الف) شش ب) هفت ج) هشت د) نه

۶) الگوی هجایی کدام گزینه متفاوت است؟

الف) دست‌گیری ب) سنگ‌ریزه ج) شهرسازی د) دردمندی

پاسخ‌ها ۱) د ۲) الف ۳) د ۴) ب ۵) ب ۶) د

سوالات چهارگزینه ای قلمرو فکری درس ششم

۱) کدامیک از ابیات زیر در حیطهٔ ادب غنایی جای دارد؟

الف) بگیر ای جوان دست درویش پیر // نه خود را بیفکن که دستم بگیر

ب) در ناپستهٔ احسان گشاده‌ست // به هر کس آنچه می‌بایست دادست

ج) به مغرب سینه مالان قرص خورشید // نهان می‌گشت پشت کوهساران

د) پروردهٔ عشق شد سرشتم // جز عشق مباد سرنوشتم

۲) «لیلی و مجنون» در شمار کدامیک از انواع ادبی زیر قرار می‌گیرد؟

الف) ادبیات تعلیمی ب) ادبیات حماسی ج) ادبیات غنایی د) ادبیات نمایشی

۳) کدامیک از آثار حکیم نظامی است؟

الف) فرهاد و شیرین - مخزن الاسرار ب) خسرو و شیرین - لیلی و مجنون

ج) تحفه الاحرار - مخزن الاسرار د) هفت‌بیکر - هشت‌بهشت

۴) کدام عبارت از بیت «برداشته دل ز کار او بخت // درماند پدر به کار او سخت» دریافت می‌شود؟

الف) مجنون دل به کار کردن نمی‌داد و پدرش درمانده بود.

ب) بخت و اقبال از مجنون دور شده بود، پدر مجنون از کارهای او در شگفت بود.

ج) پدر مجنون به او سخت‌گیری می‌کرد و از کارهای او در شگفت بود.

د) پدر مجنون از کارهای او در شگفت بود و سخت‌گیری می‌کرد.

۵) کدام بیت، با بیت «دانست که دل اسیر دارد // دردی نه دواپذیر دارد» ارتباط معنایی ندارد؟

الف) خوش است درد که باشد امید درمانش // دراز نیست بیابان که هست پایانش

ب) فکر بهبود خود ای دل ز دری دیگر کن // درد عاشق نشود به، به مداوای حکیم

ج) داروی دل نمی‌کنم کان که مریض عشق شد // هیچ دوا نیاورد باز به استقامتش

(د) ضایع مساز رنج و دواى خود ای طیبیب // دردی است درد من که مداوا نمی شود

(۶) معنای کلمات مشخص شده در کدام گزینه درست است؟

(الف) چون رایت عشق آن جهانگیر = اندیشه (ب) کز عشق به غایتی رسانم = نهایت - اندازه

(ج) مجنون چو حدیث عشق بشنید = سخن تازه (د) اشتر طلبید و محمل آراست = مهد

پاسخ سوالات قلمرو فکری درس ششم

سوال (۱) د سوال (۲) ج سوال (۳) ب سوال (۴) ب سوال (۵) الف سوال (۶) الف

سوالات تشریحی قلمرو فکری درس ششم

(۱) معنای کلماتی که زیرشان خط کشیده شده است؛ بنویسید؟ ۱

(الف) محراب زمین و آسمان اوست (ب) چون موسم حج رسید برخاست

(ج) گو یا رب از این گزاف کاری (د) کز عشق به غایتی رسانم

(۲) معنا و مفهوم بیت «دانست که دل، اسیر دارد» دردی نه دواپذیر دارد» به فارسی روان برگردانید: ۱

(۳) با توجه به بیت به سوالات پاسخ دهید: ۰/۵

«گویند ز عشق کن جدایی (الف) مقصود از واژه مشخص شده چیست؟

(ب) مقصود از «طریق آشنایی» چیست؟

(۴) ابیات زیر چه مفهوم مشترکی دارند؟ ۰/۵

« دواى درد عاشق را کسی کو سهل پندارد (الف) مقصود از «طریق آشنایی» چیست؟

«دانست که دل اسیر دارد» دردی نه دواپذیر دارد»

(۵) منظور از «او» در بیت «حاجت گه جمله جهان اوست (الف) مقصود از «طریق آشنایی» چیست؟

«بیت «کز عشق به غایتی رسانم» کاو ماند اگر چه من نمانم» به چه مفهومی اشاره دارد؟ ۰/۷۵

(۷) تفاوت دیدگاه در دو بیت زیر را توضیح دهید؟ ۰/۷۵

« عشقبازی کار بازی نیست ای دل سر بباز (الف) مقصود از «طریق آشنایی» چیست؟

«گو یا رب از این گزاف کاری (الف) مقصود از «طریق آشنایی» چیست؟

(۸) شعر از کعبه گشاده گردد این در از نظامی گنجه‌ای در حیطة ابیات قرار می گیرد. ۰/۲۵

پاسخ سوالات تشریحی قلمرو فکری درس ششم

پاسخ (۱) الف) قبله‌گاه (ب) زمان، هنگام، فصل (ج) بیهوده‌کاری (د) نهایت

پاسخ سوال (۲) بر اساس نظر همکاران محترم

پاسخ ۳) الف) از عشق جدایی کردن ب) دوستی و عشق

پاسخ ۴) اشاره به این مورد دارد عشق واقعی و حقیقی دردی است؛ درمان ناپذیر است که عاشق آن را برای خود درد نمی‌انگارد.

پاسخ ۵) پروردگار

پاسخ ۶) عشق و معشوق را بر وجود خود برتری دادن

پاسخ ۷) در بیت نخست به این مورد اشاره دارد که هرکسی نمی‌تواند به ساحت مقدس عشق قدم بردارد و به عبارتی دیگر هوس جایگاهی در ساحت عشق واقعی ندارد و عشق را جایگاهی است بس والا. در بیت دوم عشق واقعی مجنون (به اشتباه توسط پدر) هوی و هوس زودگذر معنی شده است.

پاسخ ۸) ادبیات غنایی

سوالات تشریحی قلمرو ادبی درس ششم

۱- در بیت «چون رایت عشق آن جهانگیر / شد چون مه لیلی آسمان‌گیر» استعاره موجود در مصراع دوم را مشخص کنید و بنویسید استعاره از چیست؟ ۰/۵

۲- پدیدآورنده لیلی و مجنون است. ۰/۲۵

۳- در بیت «بیچارگی ورا چو دیدند/ در چاره‌گری زبان کشیدند» کنایه را بیابید و مفهوم آن را بنویسید؟ ۰/۵

۴- قالب شعری «لیلی و مجنون» چیست؟ ۰/۲۵

۵- در بیت «از جای چو مار حلقه برجست/ در حلقه زلف کعبه زد دست» به سوالات پاسخ دهید: ۱

الف) تشبیه موجود در بیت را توضیح دهید؟

ب) «زلف کعبه» چه نوع اضافه‌ای است؟

۶- با توجه به بیت «چون موسم حج رسید برخاست/ اشتر طلبید و محمل آراست» به سوالات پاسخ دهید: ۱

الف) تناسب موجود در بیت فوق را توضیح دهید؟

ب) «محمل آراستن» کنایه از چیست؟

۷- با توجه به بیت «فرزند عزیز را به صد جهد / بنشانند چو ماه در یکی مهد» به سوالات پاسخ دهید: ۰/۷۵

الف) بین مهد و جهد چه آرایه‌ای وجود دارد؟

ب) «صد جهد» در مصراع نخست کدام آرایه را فریاد می‌آورد؟

ج) مشبّه به را در بیت فوق بیابید؟

۸- با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید: ۰/۷۵

«حاجت‌گه جمله جهان اوست / محراب زمین و آسمان اوست»

«جهان»، «زمین» و «آسمان» به ترتیب مجاز از چیست؟

۹- در بیت «مجنون چو حدیث عشق بشنید / اول بگریست پس بخنید» به سوالات پاسخ دهید: ۰/۵

الف) «حدیث عشق» چه نوع اضافه‌ای است؟

ب) در بیت فوق تضاد را بیابید؟

پاسخ سوالات تشریحی قلمرو ادبی درس ششم

پاسخ (۱) مه: استعاره مصرحه از زیبایی لیلی است. پاسخ (۲) نظامی گنجه‌ای

پاسخ (۳) زبان در کشیدن: کنایه گفت‌وگو کردن پاسخ (۴) مثنوی

پاسخ (۵) الف) تشبیه مجنون به ماری که حلقه زده است. و تشبیه مجنونی که حلقه به در کعبه است به کعبه‌ای که حلقه دارد. (تشبیه مقید)

ب) اضافه استعاری

پاسخ (۶)

الف) (اشتر - محمل) ب) کنایه از آماده سفر شدن

پاسخ (۷) الف) جناس ناقص یا غیرهم‌سان ب) اغراق ج) ماه

پاسخ (۸) به ترتیب: مردم - اهل زمین - اهل آسمان

پاسخ (۹) الف) اضافه تشبیهی ب) گریستن - خندیدن